

Asia: VN/24207/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Ehdotuksen suoja-aika, jona aikana oleskelulupaa ei saisi peruuttaa, kun työntekijä jää työttömäksi / The proposed term of protection during which a residence permit of an employee who has become unemployed could not be withdrawn

Antaako sääntelyehdotus riittävän pitkän suoja-ajan etsiä uusi työpaikka?

Does the proposed regulation provide a sufficiently long term of protection for holders of work-based residence permits to find a new job?

-

Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta

Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation

Suoja-ajan pituus ei ole Maahanmuuttoviraston tehtävien kannalta keskeinen kysymys.

Luonnoksen 58 a §:n 1 momentista syntyy vaikutelma, ettei oleskeluluvan peruuttaminen olisi suoja-ajan kuluessa mahdollista millään Ulkl 58 §:n 5 momentin mukaisella perusteella: "Jos työntöön perusteella myönnetyn oleskeluluvan haltija on työtön, 58 §:n 5 momenttia ei sovelleta - -".

Yksittäisessä tapauksessa peruuttaminen voisi perustua muuhunkin oleskeluluvan edellytykseen kuin työttömyyteen, esimerkiksi Ulkl 36 §:ään. Sääntelyn tarkoituksena lienee estää oleskeluluvan peruuttaminen vain työttömyyden perusteella, mutta ei estää kokonaan 58 §:n 5 momentin soveltamista. Siksi 58 a §:n sanamuotoa voisi tarkentaa.

Kasvuyrittäjän oleskelulupaa koskeva maininta 58 a §:n 1 momentin 2 kohdassa on jokseenkin epä johdonmukainen varsinkin suhteessa 82 §:n mukaiseen työnantajan ilmoitusvelvollisuuteen. Jos on tarkoitus, että kasvuyrittäjän pitäisi ilmoittaa oman yritystoimintansa päättymisestä, voisi sen

ilmaista selkeämmin joko laissa tai perusteluissa. Samoin sen, mistä ajankohdasta ilmoittamisen määräaika silloin alkaisi. Jos ilmoitusvelvollisuus ei koskisi kasvuyrittäjiä, ei tieto yritystoiminnan päättymisestä välittyisi Maahanmuuttovirastolle yhtä tehokkaasti, eikä 58 a § olisi yhtä tehokas kuin työsuhteessa olevien kohdalla.

Työnantajan ilmoittamisvelvollisuus, kun työntekijän työt loppuvat, ja siihen liitettävä sanktion uhka / Employer's obligation to notify when the employee's work ends and the related threat of sanction

**Onko esitys ilmoittamisen määräajoista 7/10 päivää riittävä?
Is the proposed time limit of 7/10 days for notifications sufficient?**

-

**Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation**

Määräajan pituus ei ole Maahanmuuttoviraston tehtävien kannalta keskeinen kysymys. Maahanmuuttovirastolle on olennaista, että sillä on riittävät voimavarat käsitellä ilmoituksia sekä niiden johdosta mahdollisesti käynnistettäviä oleskeluluvan peruuttamisasioita.

Ilmoituksen tekemisen on syytä olla työnantajille mahdollisimman helppoa. Käsin tehtävän työn vähentämiseksi on paperisten ilmoitusten tekeminen syytä rajoittaa vain poikkeuksellisiin tilanteisiin, kuten luonnoksessa onkin tavoitteena. Työnantajien sähköistä asiointia varten on jo olemassa tekninen alusta, Enter Finland. Sähköinen ilmoitusmenettely on tarkoituksenmukaisinta toteuttaa sen pohjalle. Jo käytössä olevan teknisen alustan käyttäminen on myös henkilötietojen käsittelyn kannalta tietoturvallinen ratkaisu etenkin, jos ilmoituksia käsiteltäisiin paperimuodossa vain vähän.

**Onko voimassa olevan sanktiosääntelyn (esim. ulkomaalaislain 186-189 §, rikoslaki) soveltaminen riittävää ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä?
Is the application of the current regulation on sanctions (e.g. sections 186-189 of the Aliens Act, Criminal Code) sufficient for cases where the duty to notify has been neglected?**

-

**Perustelut vastaukselle ja muut mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Statement of reasons for the response and other possible comments on the proposed regulation**

-

Työnteko-oikeuden laajentaminen työvoimapula-aloille ja asetuksenantovaltuutus / Extension of the right to work to sectors suffering from labour shortages and the authorisation to issue decrees

**Mahdolliset huomiot sääntelyehdotuksesta
Possible comments on the proposed regulation**

Työnteko-oikeuden laajentamisen osalta on tärkeää, että oleskeluluvan haltijalle, työnantajalle ja viranomaisille on täysin selvää, mitä aloja työnteko-oikeus koskee. Oikeuden laajuus olisi pystyttävä merkitsemään mahdollisimman tarkasti oleskelulupapäätökseen ja oleskelulupakorttiin. Olisi myös oltava helposti saavutettava tietolähde, josta kaikille olisi jatkuvasti saatavilla ajantasainen tieto sallituista ammattialoista.

Muuta lausuttavaa esityksestä / Other comments on the proposal

Mahdolliset muut huomiot esityksestä

Possible other comments on the proposal

Maahanmuuttovirasto kehittää parhaillaan työntekijän oleskelulupia koskevaa automaattista jälkivalvontaa. Se on tarkoitus ottaa käyttöön lähikuukausina. Eräs jälkivalvonnan teemoista on työsuhteen toteutuminen ja se, että työstä saatavat ansiotulot vastaavat oleskelulupahakemuksessa ilmoitettua. Jatkossa voidaan työnantajan ilmoitusvelvollisuudesta riippumatta havaita myös jälkivalvonnalla tilanteita, joissa työntekijän oleskeluluvan peruste on mahdollisesti lakannut.

Kun samanaikaisesti virasto tehostaa jälkivalvontaansa ja työsuhteen päättymisestä ilmoittaminen säädettäisiin velvoittavaksi, on odotettavissa selvää lisäystä herätteisiin, joiden johdosta viraston on selvitettävä tarkemmin oleskeluluvan edellytyksiä ja jopa käynnistettävä luvan peruuttamisasioita. Työmäärän lisääntyessä virastolla on oltava tarvittavat voimavarat tämän tehtävänsä asianmukaiseen hoitamiseen.

Haahtela Ilkka

Kinnunen Janne
Maahanmuuttovirasto